

liberalnega kmeta! Mislimo, da ni težko nganiti, kde je tukaj: „Boštijan goljufan“.

Cerkvene zadeve.

Starosta aktivnih kaplanov v lavantinski škofiji č. g. Andraš Ferlan je pri sv. Lovrencu na dravskem polju umrl 71 let star. Kaplanoval je 45 let. Ta gospod je tudi prvi, katerega je Bog izmed naših duhovnikov letos iz sveta pozval. Naj počiva v miru!

Profesor bogoslovja na graškem vseučilišču č. g. doktor Mihael Frubmann je umrl 65 let star; učil je bogoslovske vednosti stare zaveze in orijentalne jezike celih 30 let in šteje tudi v našej škofiji še nekoliko gospodov, ki so bili njegovi učenci.

Društvo sv. Cecilije za povzdigo pravega cerkvenega petja snuje se v Celovcu za koroško škofijo. Vlada je pravila že potrdila, društvo bo podružnica velikega društva sv. Cecilije, koje je lani v Gradcu obhajalo toliko sijajno svoj VI. občni zbor in djanski pokazalo strmečim poslušavcem krasoto, moč in veličastvo pravega cerkvenega, katoliškega petja.

Novo zakonsko postavo izdeluje liberalna večina državnih poslancev na Dunaju. Postava sklenjena in potrjena bo imela 2 paragrafa. Prvi bo dovolil katoliškim duhovnikom, potem menihom in nunam, če odpadnejo od vere in obljub, da smejo ženiti se in možiti tako, da bo taka zveza pred svetno postavo veljala kot pravi zakon. To je premiji na odpad in prelom najsvetejših obljub podobno kakor jajce jajcetu. Drugi paragraf dopušča možitev in žentev med kristijani in judi, mohamedani pagani itd. kar je do sedaj v Avstriji bilo prepovedano. Ker je pri teh ljudeh zakon razvezljiv, je razvidno, da naši liberalci merijo na razrušenje katoliškega, nerazvezljivega zakona ter se tako čedalje bolj bližajo od njih toliko zaželjenemu — civilnemu zakonu. Kolika nesreča je to za celo ljudstvo, nam zamorejo povedati Francozi, kder še vedno od puntarskih liberalcev in nevernikov l. 1790. izmišljeni civilni zakon velja. Samo leta 1874. se je dalo 4330 zakonskih dvojic ali parov razpisati. Koliko ubogih otrok je tako zgubilo očeta ali mater! Bog nas varuj takih postav v podporo lehkomišljenosti in grde pohotljivosti ali grabljivosti po tujih denarjih in premoženju!

Gospodarske stvari.

Gospodarstvene razmere po goratih krajih.

M. Kdorkoli je imel že priložnost si gospodarstvene razmere po goratih krajih nekoliko po bližje pogledati, ta se je gotovo prepričal, da so naši gorjanci od umnega gospodarjenja in od napredovalnega kmetovanja še daleč proč. Nabajajo se tukaj pogostoma take pomanjkljivosti, da se o

hasnovitem donesku posameznih posestev komaj govoriti more. Nasledek takega gospodarjenja je ta, da je gorjanski kmet dostikrat primoran, da le najpotrebniše denarstvene luknje za prvo silo zadela, lotiti se temeljne glavnice, t. j. glavnice, ki ga ima z svojimi obresti rediti in ktere bi se ne smel nikdar dotakniti. Naš gorjanec hodi dan na dan v les in tam seka in klesti, žaga in cepi brez ozira na novi zarod in rast brez usmiljenja, da le nacepi voziček drv in potem bajd v bližnje mesto ž njimi ali h kakemu prekupcu, da si potegne kaki goldinarček. Ko pa je zadnja preklja posekana in se mu tudi ta studenček dohodkov posuši, potem pa je revež primoran ali kos posestva prodati ali pa dolgove delati. Oboje pa pelje slednjič gotovo na boben. Dokaz temu je, da imajo le malokteri manjši posestniki še za podiranje zrelega lesa, da se leto na leto tolikim lastnikom posestva eksekutivno poprodajo in da so ostali večidel nad ušesa zadolženi, da li še komaj dibajo. Hočemo tedaj tukaj na kratko na najpoglavitnejše pomanjkljivosti takega gospodarjenja pokazati in med drugim gospodarjenje brez vsega preudarka posebno v ozir vzeti.

Navadna je pri mnogih naših pogorskih posestnikih tako imenovana črna ali čista praba, vkljub večidel malemu posestvu. Po takem načinu obdelovanja gre od vsega njivstva vsako leto tretji del za pridelek v zgubo.

Krma se jemlje večidel le od travnikov, ki jih posestnik ravno ima. In še ti so večidel slabo gleštani. Po tem takim našem gorjancu dostikrat za potrebno krmo za živino trda hodi. V takih razmerah si more le malo živine rediti in še te ne do sitega krmiti tako, da se o posebnem dobičku od živinoreje še govoriti ne da. Ker je malo živine, se razume, da se tudi le pičlo in slabega gnoja pridela. Polje gre v rodovitnosti le bolj rakovo pot in se ve da tudi poljski pridelki.

Poglejmo si spašnike! Oni so skoz in skoz taki, kakoršni sami od sebe biti morejo. O zboljšavni roki umnega gospodarja ne najdeš ne duha ne sluha. Slednjič kar se živinoreje tiče, je ta večidel tako brez vsega preudarka, da se na dobiček iz nje le misliti ne da. In marsikteri gorjanček, ko bi ga človek poprašal, zakaj da prav za prav živino redi in kateri dobiček da mu daje, bi bil v veliki zadregi in bi ne vedel kaj pravega odgovoriti. Morda bi odgovoril: „ker mi je gnoja treba“.

Gorjansko kmetijstvo bode le takrat dobiček neslo, ako živina v pravi razmeri k polju in travnikom stoji in ako je ravno ona glavni studenec dohodkov pogorskega posestniku. Da se toraj to doseže, bode tedaj morda najbolj kazalo takole ravnati: 1. Ker imajo gorski posestniki večidel malo njiv in ker se sadežni kolobar ne da v poljedelstvo z pridom vpe-ljati, tedaj se mora polje tako obdelovati, da